

מקור חיוב הצניעות והקדושה, והאיסורים הנלוים לענייני פריצות וחוסר הקדושה

מתוך הפתיחה לספר 'מחניך קדוש' – הספר הנודע והיסודי בהלכות צניעות – מאת הגאון הגדול רבי יעקב דודובסקי זצ"ל מגדולי חכמי ירושלים עיה"ק ת"ו, משומרי הומות הדת, בעל מו"ס "ציונים לתורה" ועוד ספרים ספר זה חובר לבקשת גדולי התקופה (לפני כתשעים שנה) בשל הירידה הגדולה במצב הצניעות

[הפרק הועתק מתוך המאגר התורני 'תורת אמת']

- כל הדברים המביאים לידי גילוי ערוה הוזהרו עליהם מן התורה "לא תקרבו לגלות ערוה", כלומר לא תקרבו לדברים המביאים לידי גילוי ערוה כגון חיבוק, נישוק וכיוצא בזה.
- וכן אסור גם רמיזה וקריצה וכל כיוצא בזה, וכמו שכתב הרמב"ם בפרק כ"א מהלכות איסורי ביאה. ונמצא דעל ידי פריצות עוברים על לאו של "לא תקרבו לגלות ערוה" וגו'.
- עוד עוברים על לאו של "ובחקתיהם לא תלכו", דקאי נמי אפריצות. [וכן הוא גם כן לשון הרמב"ם פכ"ד מהלכות אישות, ובטור וש"ע אה"ע סי' קמ"ז כדרך שעושות העכו"ם הפרוצות וכו'].
- וכן עוברים גם כן על האזהרה של "ונשמרת מכל דבר רע", דהוי אזהרה מן התורה שלא להרהר בעבירה, וכמו שאמרו חז"ל בע"ז כ' ע"ב. וכיון דעל ידי פריצות גורמים להרהורים רעים בין לאחרים בין לעצמו הרי דעוברים גם כן על האזהרה של "ונשמרת מכל דבר רע" כלפי אחרים.
- וגם עוברים גם כן על לאו של "ולא יראה בך ערות דבר" וגו', וכמו שאמרו חז"ל בסוטה ג' ע"ב 'משחטאו ישראל נסתלקה שכינה מהם, שנאמר "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". ומוכח ביומא ט' ע"ב דעון של פריצות נחשב גם כן לעון של גילוי עריות.
- וגם עוברים על לאו ד"לפני עור לא תתן מכשול" דקאי נמי על הגורם עבירה לחבירו, ואמרו חז"ל [מדרש רבה פרשת פינחס כ"א] מנין שהמחטיא את האדם יותר מן ההורגו, שההורג הורג בעולם הזה ויש לו חלק לעולם הבא, והמחטיא הורגו בעולם הזה ובעולם הבא וכו'.
- ואפשר דעוברים גם כן על לאו של "לא יוסיף" וגו', דהוא לאו של חובל בחבירו, וגם כן על לאו של "לא תרצה" דע"י הרהורים יכול ליטרד מן העולם וכדאיתא בנזיר ד' ע"ב 'ופחו יצרי עלי וביקש לטורדני מן העולם וכו', ופירש רש"י ז"ל בד"ה ופחו וכו' והביאני לידי הרהור.
- ועוד עוברים על ידי הפריצות על העשה של "קדושים תהיו" וגו' דקאי על פרישה מן העריות, וכן על מצות עשה של "והתקדשתם והייתם קדושים" וגו', וכמו שאחז"ל במדרש רבה פ' נשא [פרשה ט'] דישאל נקראו קדושים בעת ששומרין עצמן מן הניאוף ומן הזימה, שכן כתיב "והתקדשתם והייתם קדושים" וגו'.
- וכן עוברים גם כן על מצות עשה של "והיה מחניך קדוש", וכדאיתא שם במדרש אמר להם משה לישראל הווי יודעין שאין הקב"ה מייחד שמו בישראל וכו' אלא בזמן "והיה מחניך קדוש", ואותה שעה הוא משרה שכינתו ביניכם והוא מציל אתכם מיד אויביכם ומוסר שונאיכם בדיכם, הדא הוא דכתיב "כי ה"א מתהלך בקרב מחניך להצילך" וגו'.
- **ונמצא דעל ידי פריצות עוברים על המשה לאוין ושלש עשין, מלבד שאר לאוין וביטול כמה מצות עשה המסתעפים מזה. (הערה: יש לציין שבס' 'הצניעות והישועה' בתחילת הספר נמנו עוד איסורין ומצוות נוספים שיש להם שייכות לענין הצניעות).**
- ועוד, כמעט כל התרי"ג מצוות כולם עומדים על מצות עשה של "קדושים תהיו", ומשום הכי סמוך להא דכתיב "וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם" וגו' כתיב "והייתם קדושים", רמז לן דכל המצוות כולם תלוים על מצות עשה של "קדושים תהיו".
- והנה צניעות הוא הגדר של העריות, וכן אמרו חז"ל מדרש רבה פרשת קדושים [פרשה כ"ד] כל מקום שאתה מוצא בו גדר ערוה אתה מוצא קדושה וכו'. וכל הפרוץ את הגדר נקרא 'פרוץ', לפי שפרץ את הגדר של כרמו, ונמצא שהוא פרוץ, וזהו פירוש של פריצות שפורצים את הגדר. ובזמן שהגדר של הכרם פרוץ הרי הכרם עלול למרמס החיות והגנבים וכל פרי הכרם בסכנה. וכמו כן בכרם ה' כל בית ישראל יתברכו בכל מקומות מושבותיהם. ואם נפרץ הגדר הם ושלום הרי כל הכרם בסכנה, הן סכנה עצמית והן סכנה של כל העולם כולו, וכמו שאמרו חז"ל בירושלמי בפרק קמא דסוטה 'כל מקום שאת מוצא זנות – את מוצא אנדרלמוסיה בעולם'.
- ופשוט שכל המניח פריצות בביתו הוא יותר בסכנה מאחרים, וכמו שאמרו חז"ל בשלהי גיטין צ' ע"ב 'כדאי הוא במיתה, שזה הוציא רשעה מתוך ביתו וזה הכנים רשעה לתוך ביתו'. עוד אמרו חז"ל במדרש רבה פרשת נשא [שם], אקרא 'איש איש כי תשמה' וגו', לימדה אותך התורה שתהא ותרן בתוך ביתך, נשפך יין הוי ותרן וכו' וכך שמנך וכו' נקרע כסותך וכו' אבל אם שמעת דבר אשתך הוי כגבר וכו'. עוד אמר שם אהא דכתב "והוטא ילכד בה" זה שהוא רואה את אשתו שהיא קולנית ורגלה רמה ופרוצה בשחוק וכו'.
- והמניח את בתו להסתכל בפריצות עובר גם כן על מה שכתוב בתורה [פרשת קדושים י"ט, כ"ט] "אל תחלל את בתך להזנותה" וגו', דאפילו דהשהה בתו בוגרת כדי שיהנה ממלאכתה הרי הוא עובר על מה שכתוב בתורה "אל תחלל את בתך להזנותה" וכדאיתא בסנהדרין ע"ז ע"א, וכמו שפירש רש"י והמהרש"א שם, וכל שכן במניחה להתנהג בדרכי הפריצות. ואיתא בכתובות מ"ה ע"א, 'סוקלין אותה על פתח בית אביה כלומר ראו גידולים שגידלתם וכו'. ובסנהדרין נ"ב ע"א היה ר"מ אומר: מה תלמוד לומר 'את אביה היא מחללת' שאם היו נוהגין בו קודש – נוהגין בו הול, כבוד – נוהגין בו בזיון. אומרין 'ארור שזו ילד, ארור שזו גידל, ארור שיצא זו מחלציו'. אמר רב אשי: כמאן קרינן 'רשיעא בר רשיעא' ואפילו לרשיעא בר צדיקא, כמאן כי האי תנא.
- עוד אמרו חז"ל בעירובין י"ט ע"א דנקרא גיהנם לפי שהכל יורדים לה על עסקי הנם. ופירש רש"י ז"ל, עריות.

והנה נתבאר מעט על גודל העון והעונש של המניח פריצות בביתו והמתרפה מלהשגיח בביתו השגחה מעולה בזה. ונבאר בעזרת ה' קצת הלכות פסוקות של צניעות, וכל הדברים האסורים משום פריצות, ויהיה כעמוד ברזל ולא יחת מפני כל ויזחיר גם לאחרים, כי לא ביארנו כאן רק מעט מהלכות צניעות ומעט מן הדברים האסורים משום פריצות, "ותן לחכם ויחכם עוד", ויתקן בין לעצמו בין לאחרים. ויהי רצון שנוכח במהרה בימינו שתשרה שכינה עם כל אחד ואחד מישראל, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן וכן יהי רצון.